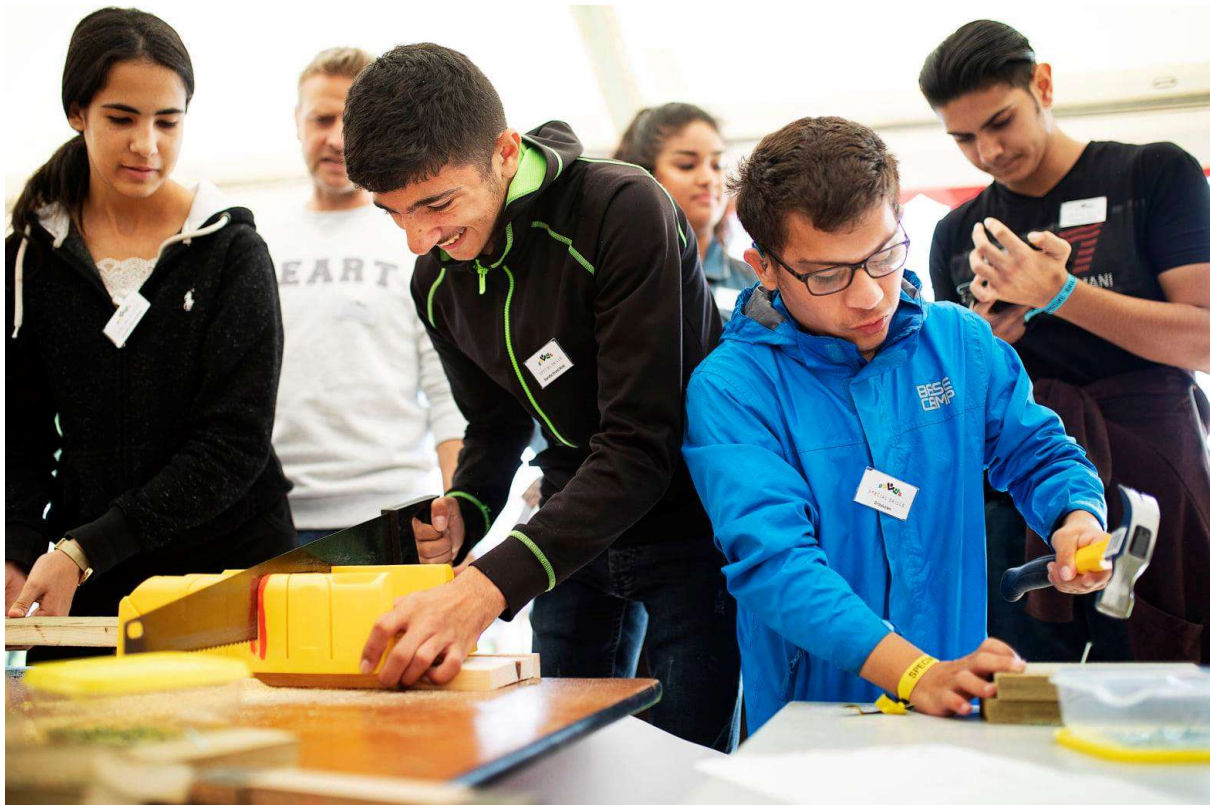

METODECENTRET
Center for Innovation & Metodeudvikling

Evaluering af Special Skills 2021

Ala Zareini

EVALUERING AF SPECIAL SKILLS 2021

Metodecentret
Olof Palmes Allé 19
8200 Aarhus N

Ala Zareini

Udgivet oktober 2021

Download på www.metodecentret.dk

Der kan frit citeres fra udgivelsen, korrekt angivelse er:

Zareini, A. 2021. Evaluering af Special Skills 2021. Metodecentret.

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund	4
1.1	<i>Om Special Skills-arrangementet .....</i>	4
2	Sammenfatning	5
3	Evalueringsens formål.....	6
4	Metode	6
4.1	<i>Datagrundlag.....</i>	7
5	Viden og oplysning	7
5.1	<i>Afklaring af uddannelsesmuligheder .....</i>	8
5.2	<i>Elevernes viden om, og forståelse af, praktik- og uddannelsesmuligheder .....</i>	9
5.3	<i>Vejledning af lærere og vejledere .....</i>	12
5.4	<i>Opsummering .....</i>	12
6	Den gode oplevelse	13
6.1	<i>Elevernes motivation for uddannelse og praktik.....</i>	13
6.2	<i>Selvtillid, ligeværd og fællesskab.....</i>	15
6.3	<i>Opsummering .....</i>	17
7	Konklusion.....	18

1 Baggrund

I udskolingen har elever mulighed for at deltage i vejledningstilbud og uddannelsesmesser, som har til formål at oplyse og vejlede om de muligheder der findes efter folkeskolen. Unge med særlige behov og indlæringsvanskeligheder har mulighed for at deltage i disse almindelige vejledningstilbud, men det er ofte ikke relevant for dem, fordi det faglige niveau ikke afspejler deres kompetencer, og fordi de ikke har fri mulighed for at vælge uddannelse. Deres uddannelsesvalg sker i tæt samspil med en vejleder og skal godkendes i kommunen.

Manglen på et målrettet vejledningstilbud til unge med særlige behov har non-profit foreningen Special Skills sat sig for at udfylde ved at tage initiativ til vejledningskonceptet Special Skills. Omdrejningspunktet er et uddannelsesarrangement, hvor de unge får mulighed for at deltage i workshops og aktiviteter, baseret på færdigheder fra forskellige erhverv, for at få bedre indsigt i, hvad de er gode til og hvad de synes er sjovt. Denne indsigt skal motivere og oplyse de unge, så de er bedre rustet til at have indflydelse på deres uddannelsesvalg.

Inspirationen til Special Skills kommer fra Skills Denmark, som er en almen og landsdækkende erhvervsskolekonkurrence. I 2017 blev det første Special Skills afholdt på bo- og uddannelsestilbuddet Thorshøjgård i Ishøj, hvor primært specialskoler fra Frederiksberg, Vestegnen og Roskilde deltog.¹ Siden 2019 har Special Skills været et landsdækkende projekt, som er udviklet i et samarbejde mellem landsforeningen LIVSVÆRK, bo- og uddannelsestilbuddet Thorshøjgård og 11 andre uddannelsestilbud.²

1.1 Om Special Skills-arrangementet

Special Skills skal fungere som en vejledningsplatform for elever i udskolingen som modtager specialundervisning samt deres vejledere og deres forældre:

"Vores ambition er, at alle specialskoleelever får mulighed for at prøve deres uddannelsesønsker af i et trygt og inspirerende miljø, hvor de sammen med deres klassekammerater, lærere og UU -vejledere kan blive klogere på deres fremtidsmuligheder".³

Midtpunktet for Special Skills-arrangementet er Skills-stafetten, hvor eleverne konkurrerer i faglige færdigheder i fx teknik, gartneri og køkken. Forud for arrangementet øver eleverne sig på færdighederne i stafetten, og baseret på deres evner bliver de

---

¹<https://www.folkeskolen.dk/614634/300-udskolings elever-fra-sjaellandske-specialklasser-konkurrerer-i-special-skills->

² <https://specialskills.dk/>

³ Ibid.

fordelt på spor med forskellig sværhedsgrad, benævnt henholdsvis sort, rød eller grøn piste.

Ud over stafetten kan eleverne, vejlederne og lærerne deltage i aktiviteter og besøge stande, hvor repræsentanter fra forskellige skoler og tilbud står til rådighed og for midler om fagenes indhold og uddannelsesmuligheder. Disse stande er oftest interaktive, så eleverne har mulighed for at undersøge om faget matcher deres kompetencer og interesse.

2 Sammenfatning

Metodecentret har gennemført en kvalitativ og kvantitativ undersøgelse af to Special Skills-arrangementer i september 2021 for at evaluere Special Skills-arrangementets funktion som vejledningsplatform for elever med særlige behov samt deres vejledere og lærere. De to Special Skills-arrangementer var lokaliseret henholdsvis i Ishøj og i Viborg.

Evalueringen af Special Skills-arrangementet viser, at:

- Eleverne bliver motiveret for de uddannelses- og praktikmuligheder, som de bliver præsenteret for i "hands on"-aktiviteter.
- Eleverne bliver engageret af konkurrencerne i Skills-stafetten, og synes det er sjovt.
- Eleverne føler sig tilpasse, fordi arrangementet er målrettet deres målgruppe.

Opmærksomhedspunkter for Special Skills-arrangementet:

- Arrangementets strukturering ift. hvordan eleverne bliver præsenteret for stande og aktiviteter har stor betydning.
- Variationen i målgruppen unge med særlige behov, kan gøre det svært at favne alle.
- Der efterlyses mere inddragende formidling fx fra andre unge med særlige behov, som har afsluttet folkeskolen.

3 Evalueringens formål

Formålet med evalueringen er, at undersøge Special Skills-arrangementets indflydelse på lærere, vejledere og elever. Evalueringen tager afsæt i Special Skills' målsætninger, som er, at arrangementet skal:

- Øge elevernes viden om praktik- og uddannelsesmuligheder.
- Øge elevernes motivation for uddannelse eller praktik.
- Præsentere uddannelsesmuligheder som virker afklarende for eleverne.
- Hjælpe lærere og vejledere til at vejlede de unge i deres muligheder efter folkeskolen.
- Være en god oplevelse for eleverne, som styrker deres selvtillid og ligeværd.

Målsætningerne er i evalueringsrapporten kategoriseret i to temaer: 1) Viden og oplysning samt 2) Den gode oplevelse.

Med udgangspunkt i de to tematikker udfoldes og undersøges de fem målsætninger, med henblik på at evaluere Special Skills-arrangementet.

4 Metode

Evalueringen af Special Skills-arrangementet beror på en kvalitativ og kvantitativ tilgang, hvor spørgeskemaer, semistrukturerede interviews samt observationer fra Special Skills-arrangementet, er blevet benyttet til at indsamle data.

Den kvantitative del af undersøgelsen består af spørgeskemaer, som er tilrettelagt henholdsvis lærere/vejledere og elever. Spørgeskemaerne har haft til formål at undersøge Special Skills-arrangementets indflydelse på elevernes, lærernes og vejledernes viden om uddannelses- og praktikmuligheder efter grundskolen samt elevernes motivation for uddannelse.

Spørgeskemaet til eleverne, som har særlige behov og indlæringsvanskeligheder, har fordret et design, der tager hensyn til dette. I undersøgelser, hvor børn med indlæringsvanskeligheder indgår, anbefales det, at der gøres brug af visuelle hjælpemidler, for at lette besvarelsesprocessen.⁴ Derfor er der ved tre ud af fem spørgsmål i spørgeskemaet: en rød, gul og grøn smiley, som eleverne blot skal sætte kryds ved. Foruden brug af visuelle hjælpemidler, er spørgsmålene formuleret med et lixtal på under 25, som svarer til børnelitteratur.

---

⁴ Lewis, A., Newton, H. & Vials, S. (2008) Realising child voice: the development of Cue Cards, Support for Learning, 23(1), 26-31.

Den kvalitative del af undersøgelsen skal give yderligere indsigt i elevernes oplevelse af at deltage i Special Skills-arrangementet, samt lærernes overvejelser om arrangementets betydning for deres elever.

For at få større indblik i elevernes oplevelse af Special Skills-arrangementet, er der blevet gjort brug af observation af Skills-stafetten og de opstillede stande, til Special Skills-arrangementet i Viborg. Derudover har vi foretaget telefoninterviews baseret på en interviewguide, for at undersøge lærernes holdninger til elevernes udbytte af at deltage i Special Skills-arrangementet. Spørgsmålene i interviewguiden, sammenlignet med de, som er i spørgeskemaet for lærerne, har et større fokus på elevernes personlige udbytte af at deltage i Special Skills-arrangementet. Brugen af lærere er nødvendig for at få indsigt i elevernes oplevelse af at deltage i Special Skills-arrangementet. Dette skyldes bl.a. de unges særlige behov, men i høj grad også fordi de praktiske forhold og lovmæssige krav til undersøgelser, der inddrager mindreårige, er for omfattende for denne evaluering.

4.1 Datagrundlag

Dataindsamlingen har resulteret i 22 besvarede spørgeskemaer fra lærere og vejledere og 25 for spørgeskemabesvarelser fra elever. Derudover er der blevet udført interviews med fem lærere.

Evalueringen af Special Skills-arrangementet tager udgangspunkt i den indsamlede data, som ligeledes er udgangspunktet for eventuelle løsningsforslag og opmærksomhedspunkter.

5 Viden og oplysning

I dette afsnit fokuseres der på de tre målsætninger for Special Skills-arrangementet, som er, at arrangementet skal:

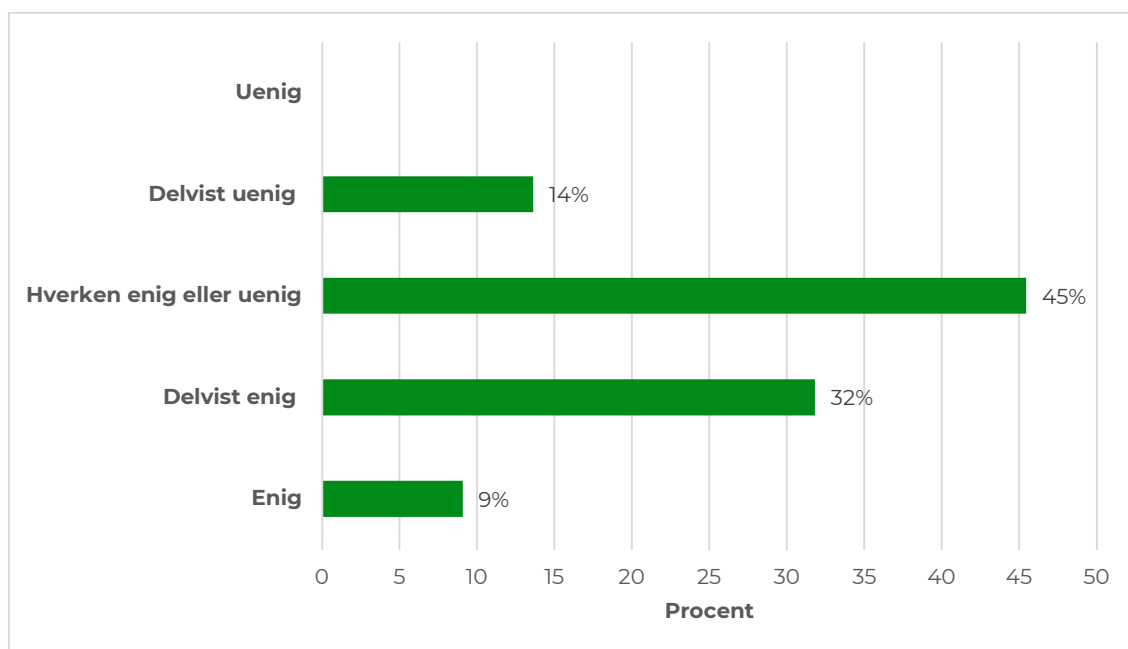
- Præsentere uddannelsesmuligheder, som virker afklarende for eleverne.
- Øge elevernes viden om praktik- og uddannelsesmuligheder.
- Hjælpe lærere og vejledere til at vejlede de unge i deres muligheder efter folkeskolen.

De ovenstående målsætninger er centrale for Special Skills' formål om at være en vejledningsplatform for unge med særlige behov, som præsenterer forskellige muligheder efter udskolingen for målgruppen.

5.1 Afklaring af uddannelsesmuligheder

Præsentationen af uddannelses- og praktikmuligheder har til de to Special Skills-arrangementer i henholdsvis Ishøj og Viborg, fungeret på to forskellige måder. På Thorsbjerggård i Ishøj blev lærere og elever fra samme skole, gruppevis guidet efter et program rundt til de forskellige stande inden Skills-stafetten gik i gang. Denne tilgang skyldes Covid19-restriktioner. På Havredal Landbrugsskole i Viborg var disse restriktioner ikke længere gældende, hvorfor der ikke var guides tilknyttet. Lærere og elever kunne frit bestemme, hvilke stande, de ville engagere sig med.

Figur 1: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "Eleverne ved mere nu end før Special Skills om, hvad de skal efter folkeskolen", procent.

Note: N = 22

I ovenstående figur 1 forholder lærerne sig mestendels neutrale (45 %) eller positive (41 %) om Special Skills-arrangementets evne til at afklare uddannelses- og praktikmuligheder for deres elever. Blandt de interviewede lærere er der enighed om, at eleverne er blevet eksponeret for en række muligheder, som har virket inspirerende.

Nogle lærere påpeger, hvor bred målgruppen unge med særlige behov, er, hvor en del elever kommer fra skoler, hvor målet er, at eleverne afslutter folkeskolen med en afgangseksamen, hvorimod andre elever kommer fra skoler, hvor dette ikke er en forventning eller et mål.

"Vi er en smule opsøgende ift. almenområdet, fordi vores gruppe er velfungerende. De skal ikke have meget støtte. Det er gråzone børn, dem der bare skal have lidt støtte, det er dem vi har".

Hvis de unges fremtidige uddannelsesforløb er afhængig af, hvordan de klarer sig til deres afgangsprøve, forklarer det potentielt, hvorfor Special Skills-arrangementet for nogle ikke har haft en afklarende effekt.

Flere lærere understreger, hvor vigtigt det er, at standene og de tilknyttede aktiviteter er konkrete og praksisorienterede for, at eleverne kan forstå og blive afklaret om indholdet af en uddannelse eller et erhverv:

"De skal bruge flere sanser for at huske og suge viden til sig. Ikke bare det visuelle med at se, der er også mange af dem, som ikke er bogligt stærke, så de får ikke noget ud af at læse, men at der så er nogle planter man kan røre ved eller male mønstre, at der er noget man kan føle og prøve. Så kan alle være med".

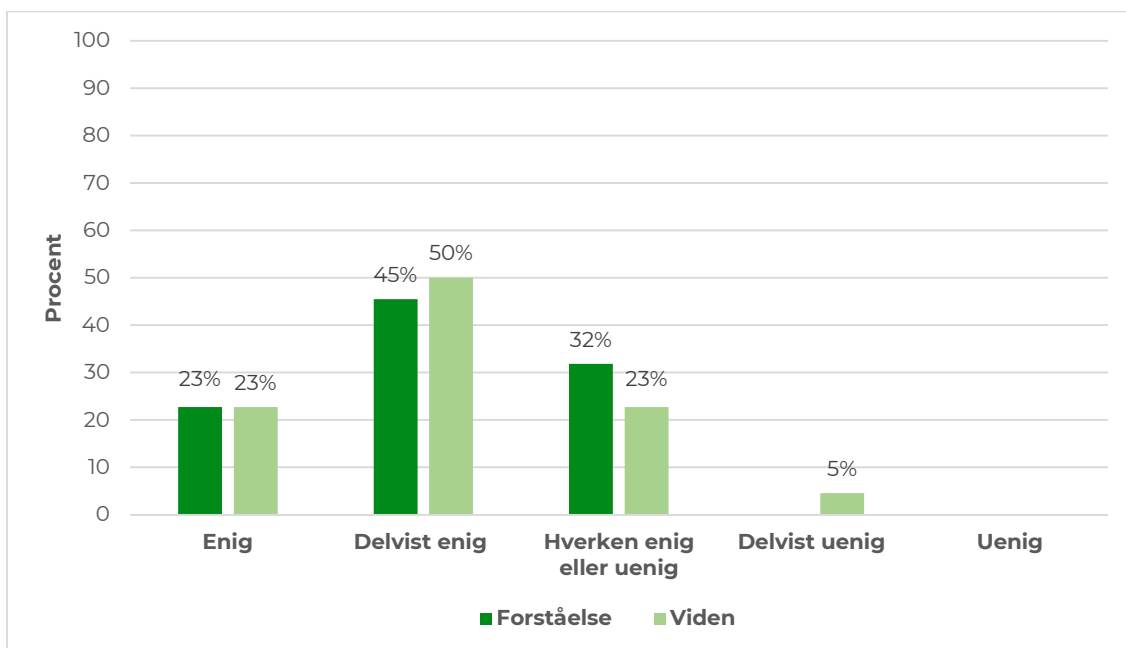
En "hands on"-tilgang, som en lærer kalder det, er essentielt, hvis man vil sikre, at eleverne går derfra mere oplyste. I denne forbindelse fremhæves tilgangen med den tilknyttede guide på Thorshøjgård som en fordel. Et par lærere beskriver deres elever som generte eller pinligt berørte over at deltage i nogle af standenes aktiviteter, fx at skulle binde blomster. Én lærer tilkendegiver, at fordi de havde guiden tilknyttet, og var alene ved standene, så turde hendes elever engagere sig og deltage mere aktivt. Én anden lærer kommenterer dog, at det var uinteressant for eleverne at se det hele, hvorfor fremgangsmåden uden Covid-19 restriktioner var at foretrække.

De stande, som blev omtalt negativt blandt lærerne, var de stande, hvor der ikke var en konkret aktivitet at engagere sig i, og hvor der ikke var en medarbejder, som kunne varetage formidlingen. Særligt standen på Thorshøjgård, hvor eleverne skulle kigge på, mens en cykel blev lappet, bliver i denne forbindelse nævnt. Derudover nævnes nogle stande på Havredal Landbrugsskole, som virkede til at være ubemandet og uden noget formidlende indhold.

5.2 Elevernes viden om, og forståelse af, praktik- og uddannelsesmuligheder

Deltagelse i standenes aktiviteter samt Skills-stafetten har til formål at udbrede viden om praktik- og uddannelsesmuligheder for unge med særlige behov. Elevernes aktive deltagelse er derfor en forudsætning for, at de kan gå fra Special Skills-arrangementet mere oplyste end da de ankom. I nedenstående figur har lærere og vejledere vurderet, hvorvidt eleverne har fået en bedre forståelse og mere viden om deres uddannelses- og praktikmuligheder.

Figur 2: Hvor enig eller uenig er du i følgende to udsagn: "Eleverne har fået en bedre forståelse af deres uddannelses- og praktikmuligheder" og "Eleverne har fået mere viden om indholdet af deres uddannelses- og praktikmuligheder", procent.

Note: N= 22

Jf. det forudgående afsnit kan variationen i tilgangen under de to arrangementer, muligvis have været udslagsgivende ift. elevernes aktive deltagelse, og derfor, hvor kloge de er blevet på deres praktik- og uddannelsesmuligheder. En lærer beskriver ulempen ved frit at kunne gå rundt således:

Jeg tror slet ikke vi vil have fået det ud af det, som vi fik, hvis vi bare gik rundt med eleverne, så vil vi bare have nogen, som sad over ved dyrene (...) For vi er i den tunge ende, så det der med at shoppe rundt, det vil der ikke være nogen, der ville. Det ville være forvirrende og overfladisk.

Læreren bemærkning om, at hendes elever "ligger i den tunge ende" og at "shoppe"-tilgangen er for overfladisk, kan muligvis være en indikation på, at tilgangen man gjorde brug af på Havredal Landbrugsskole – hvor man selv bestemte, hvad man ville deltage i - ikke har haft lige så stor gennemslagskraft for eleverne.

For nogle lærere var de informationer, de modtog forud for Special Skills-arrangementet ikke fyldestgørende. I samtale med lærerne om denne mangel fremhæves vigtigheden af, at eleverne bliver klædt på med så meget viden om dagens program som muligt:

Flere af dem, der har diagnoser, de vil godt vide, hvad de skal på forhånd. Jo mere information, jeg kan give dem, des bedre har de det. Opgaverne var fint beskrevet, hvad man skulle [stafetten]. Dagens program var ikke så godt beskrevet.

Struktur og gennemsigtighed understreges som aspekter, som er vigtige for, at eleverne har det godt, og derfor også på deres villighed og interesse i at deltage i aktiviteter. Ikke desto mindre oplevede lærerne, at Special Skills-arrangementet gjorde et stort indtryk på deres elever. En lærer siger følgende:

Mine drenge fik set, at man godt kan blive til noget selvom man ikke bliver færdig med en fuld afgangsprøve på vores specialskole. Man er ikke tabt, man kan sagtens komme videre og få sig en uddannelse og komme til at lave noget.

Ligesom andre unge i udskolingen, er der også for unge med særlige behov fokus på, at de skal vælge en studieforberegende uddannelse. I følgende udsagn fremhæver én lærer betydningen af, at eleverne bliver introduceret til flere muligheder:

Special Skills kan hjælpe dem med at blive målrettede, for når de er færdige med 9. og 10., så er de overvældede. Det folkeskolen målretter dem er en uddannelse af en eller anden art fx gymnasie eller teknisk skole, og det er der ikke ret mange af dem der kan, så derfor er det fedt, at de kan komme ud et sted og se: "Hvad kan jeg så inden jeg eventuelt skal noget af det andet, kan jeg få et par år til at modnes et sted, kunne der være noget, som er spændende, som ikke kun handler om dansk eller matematik?"

Et særligt oplysende og afklarende aspekt for eleverne er deres møde med fagfolk, som fortæller om forskellige jobmuligheder, som ikke nødvendigvis kræver en lang uddannelse og stærke tekniske kompetencer:

Man kan faktisk godt lave noget med biler uden at være rigtig mekaniker, som de måske ikke kan klare, men dækmand - det kræver jo ikke lige så meget som at være mekaniker.

Til arrangementet på Havredal Landbrugsskole var der flere af de deltagende elever, som kunne genkende tidligere elever fra deres skoler, som nu går på Havredal. En lærer foreslår, at det kunne have været interessant, hvis de nuværende elever på Havredal var blevet involveret mere og havde fortalt om deres oplevelse og udbytte af at gå der.

5.3 Vejledning af lærere og vejledere

For unge med særlige behov i udskolingen er uddannelsesvalg et samspil mellem flere instanser. De unges uddannelsesvalg besluttes i rådføring med en UU-vejleder og skal godkendes af kommunen. Derfor er det også en målsætning for Special Skills at udbrede viden om uddannelses- og praktikmuligheder til lærere og vejledere.

For nogle lærere har Special Skills-arrangementet været en øjenåbner. Deres elever er faldet over praktik- og uddannelsesmuligheder, som de ikke selv kendte til eller havde troet matchede elevens kompetencer og interesse:

Det sted, det ligger slet ikke i kortene, at han skal derud, og det er ikke et sted, hvor vejleder har sagt, at det er sted for ham. Så vi skal ud at besøge stedet, og måske kan han komme i praktik derude.

Nogle lærere, som havde deltaget i Thorshøjgårds Special Skills-arrangement og som havde deltaget året inden, foretrak tilgangen med at have en guide tilknyttet og have en stand for sig selv, fordi det tillod, at de lettere kunne initiere en samtale med de pågældende repræsentanter i standen, og på den måde finde ud af, om standens tilbud er relevant for eleverne.

Andre lærere synes ikke, at de har fået ny viden om uddannelses- og praktikmuligheder, men fremhæver, at arrangementet har fungeret som et udgangspunkt for samtaler med eleverne efterfølgende. Én lærer fremhæver også den gode oplevelse som primære udbytte:

Det jeg fik ud af det var at se børnenes engagement og hvordan de gik til det. De var ikke generte og de havde gåpåmod. Enormt mange plusser på overskudskontoen at få de her oplevelser sammen med dem.

5.4 Opsummering

Special Skills' målsætninger om at afholde et arrangement, som kan udbrede forståelsen af, og viden om, indholdet af uddannelses- og praktikmuligheder for unge med særlige behov, er i et væsentligt omfang blevet indfriet. Dette gælder også målsætningen om, at arrangementet skal virke afklarende for eleverne. Variationen i målgruppen kan være grunden til, at nogle lærere ikke oplever, at Special Skills-arrangementet præsenterer ny viden eller virker afklarende for deres elever. Dette kan skyldes at nogle elever er i "gråzonen" og derfor også har muligheder inden for det almene skoleområde.

6 Den gode oplevelse

For Special Skills er det af stor betydning, at eleverne har en god oplevelse, når de deltager i Special Skills-arrangementet. Positive oplevelser med aktiviteter, som er baseret på erhvervsfaglige discipliner, skal resultere i, at eleverne bliver opmærksomme på deres kundskaber, og at de bliver motiveret til at tage en uddannelse eller efterfølge et fag. I følgende afsnit undersøges det, hvorvidt Special Skills-arrangementet indfrier nedenstående målsætningerne, som er, at Special Skills-arrangementet skal:

- Øge elevernes motivation for uddannelse eller praktik.
- Være en god oplevelse for eleverne, som styrker deres selvtillid og ligeværd.

6.1 Elevernes motivation for uddannelse og praktik

Et gennemgående træk for de interviewede lærere er deres eksempler på elever, som til Special Skills-arrangementet opdager en fagdisciplin, som de efterfølgende gerne vil vide mere om eller som de beslutter sig for at efterstræbe. Der er særligt to sammenhænge, som kommer til syne, og som forklarer, hvordan arrangementet lykkedes med at motivere de unge for et fag eller uddannelse:

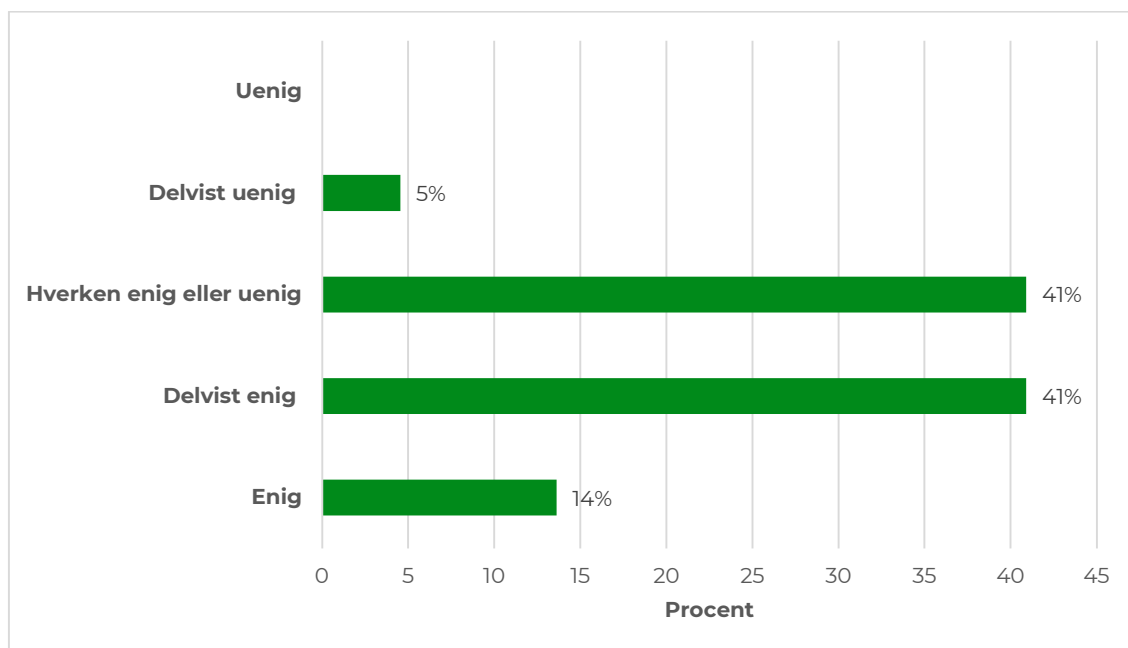
- Engagerende og vedholdende formidling af et fag og muligheden for at prøve en "hands on"-aktivitet.
- Succesoplevelse med en aktivitet inden for et felt, som eleven i forvejen har en interesse for.

Et eksempel på første sammenhæng kommer til syne i en lærers fortælling om en elev, som havde været i en "Flügger-stand" og male mønstre. Det gjorde et stort indtryk på ham, hvorfor han efterfølgende besluttede sig for, at han gerne vil være maler. Eleven har aldrig overvejet det tidligere.

En anden lærer fortæller, hvordan hendes elev, som er meget interesseret i IT, opdager en stand, hvor uddannelser inden for IT netop er i fokus. Denne opdagelse leder eleven til at opsøge ikke blot standen, men også sin telefon, hvor han bruger betragtelig tid på at undersøge den pågældende skole, hvor uddannelsen udbydes.

I nedenstående figur 3 tager lærere stilling til, om deres elever glæder sig mere, end før de deltog i Special Skills-arrangementet, til at starte på uddannelse eller praktik efter folkeskolen:

Figur 3: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "Eleverne glæder sig mere nu end før Special Skills til at starte på en uddannelse eller i praktik", procent.

Note: N=22

I vurderingen af elevernes udbytte af at deltage i Special Skills-arrangementet, forholder flertallet af lærerne sig positive (55 %). En lærer fremhæver følgende som årsagen til, at eleverne blev motiveret af at deltage i arrangementet:

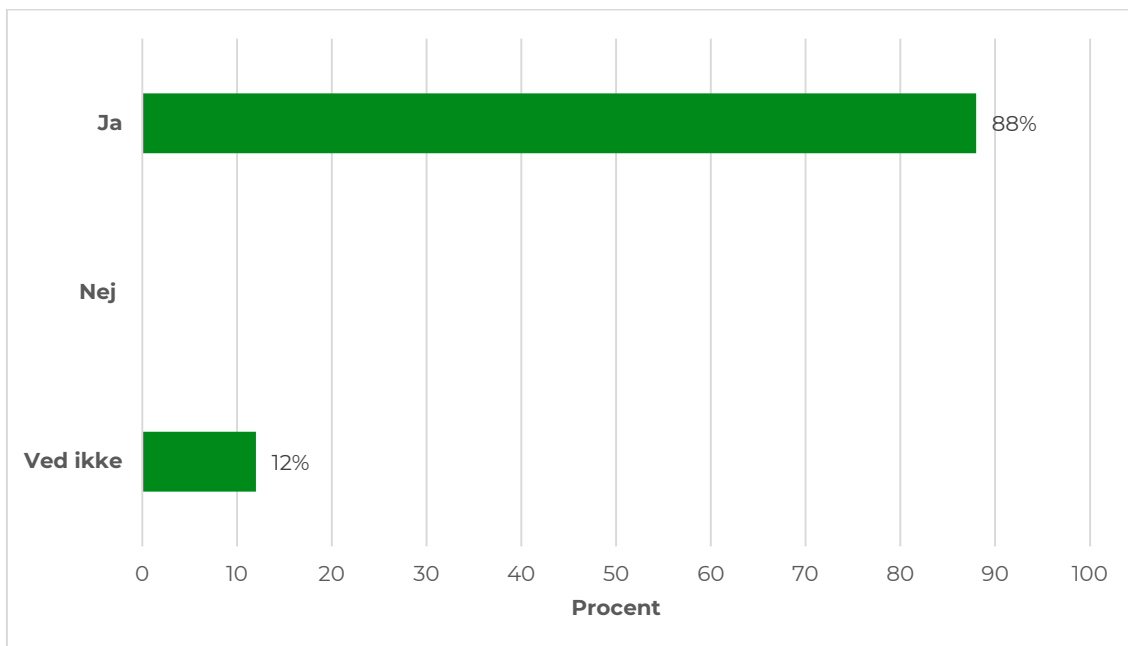
Jeg tænker, at det der var godt for vores elever er, at alle kunne være med på deres eget niveau [...] Det var inkluderende og alle følte de fik nogle succesoplevelser.

En anden lærer fremhæver ligeledes arrangementets tilpasning til målgruppen, som en vigtig faktor:

De virkede også til at være klar over, hvilken målgruppe, der var tale om, så det blev ikke helt vildt teknisk. De snakkede til de behov og muligheder eleverne har.

Eleverne svarer også overbevisende positivt om deres deltagelse i Special Skills-arrangementer, som vist i nedenstående figur 4.

Figur 4: Svar på spørgsmålet: "Havde du en god dag på Special Skills?", procent.

Note: N=25

I deres kommentarer til dagen er det særligt konkurrencerne, maden og dyrene som er meget populære. Nogle var også særligt glade for standene og præsentationen af muligheder. Der er ikke meget eleverne er utilfredse med, men gennemgående for det, de ikke kunne lide, var manglen på flere aktiviteter, de kunne prøve samt de stande, hvor man "bare skal kigge på".

En observation som flere lærere har gjort sig, som ligeledes understøtter elevernes efterspørgsel på flere aktiviteter, er den tidlige nedpakning af stande og aktiviteter til arrangementet på Havredal Landbrugsskole. Ifølge lærerne begyndte arrangementet at lukke ned en time før planlagt, hvilket resulterede i at lærere og elever måtte vente på deres bus i lang tid. Der manglede en ordentlig afslutning, bemærkes der.

6.2 Selvtillid, ligeværd og fællesskab

Skills-stafetten er en afgørende del af elevernes oplevelse af Special Skills-arrangementet. Det er primært under stafetten, at eleverne får mulighed for at udfolde deres evner og opleve at komme i mål med opgaverne. Oplevelsen af at mestre opgaverne skal medføre, at elevernes selvtillid øges.

Én lærer fortæller, at det der engagerede hendes elever, var konkurrencemomentet i stafetten, som medvirkede til, at de inden arrangementet havde øvet sig på at sy knapper. Derudover påpeger hun også en anden effekt, som stafetten har på hendes elever:

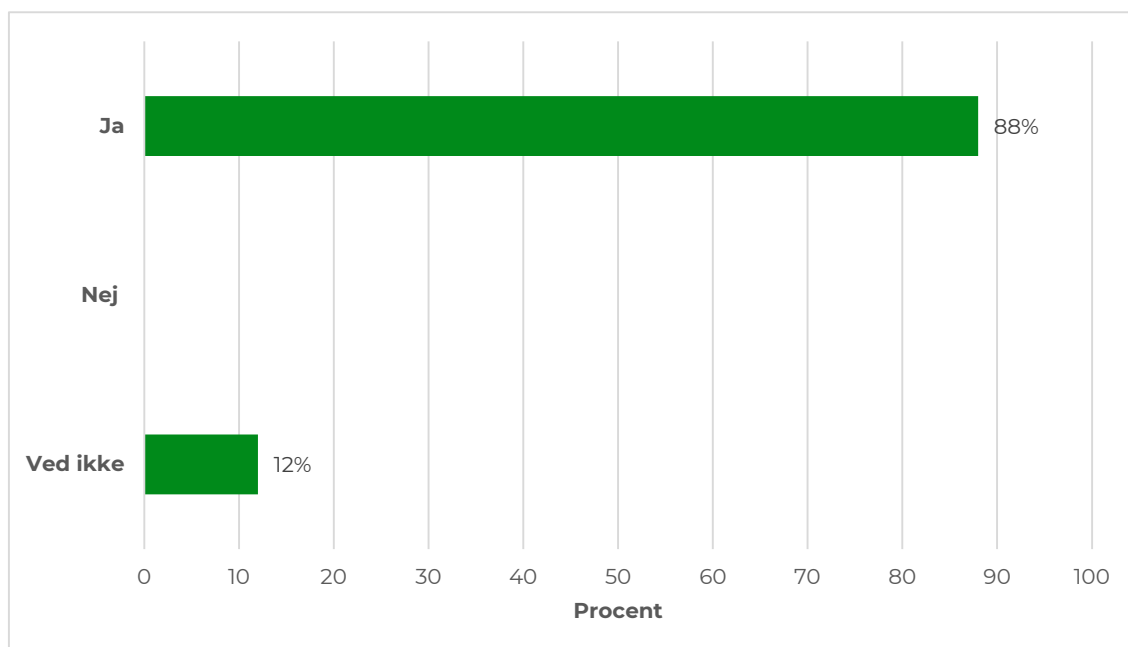
De blev presset der ud, men ikke længere end de magtede. De gik op i konkurrencen, og det var konkurrencemomentet i det, der gjorde, at det var meget fedt [...] Og så synes de selv, at de var pivegode, og at de skulle have vundet.

En anden lærer påpeger også:

Presset er på den gode måde [...] at de har nogen at konkurrere med og at kunne måle sig på de andre elever. Det synes jeg kun er positivt. Opgaverne passede til dem, og de gik jo ind i det med liv og sjæl

Elevernes respons på stafetten er også langt overvejende positiv, som illustreret i nedenstående figur 5.

Figur 5: Svar på spørgsmålet: "Var det sjovt at være med i konkurrencerne?", procent.

Note: N=25

Det er også konkurrencen – altså stafetten – som flere af eleverne kommenterer, var det bedste de kunne lide ved arrangementet.

I interviewene med lærerne, er der udbredt enighed om, at Special Skills-arrangementet fremmer ligestilling og ligeværd:

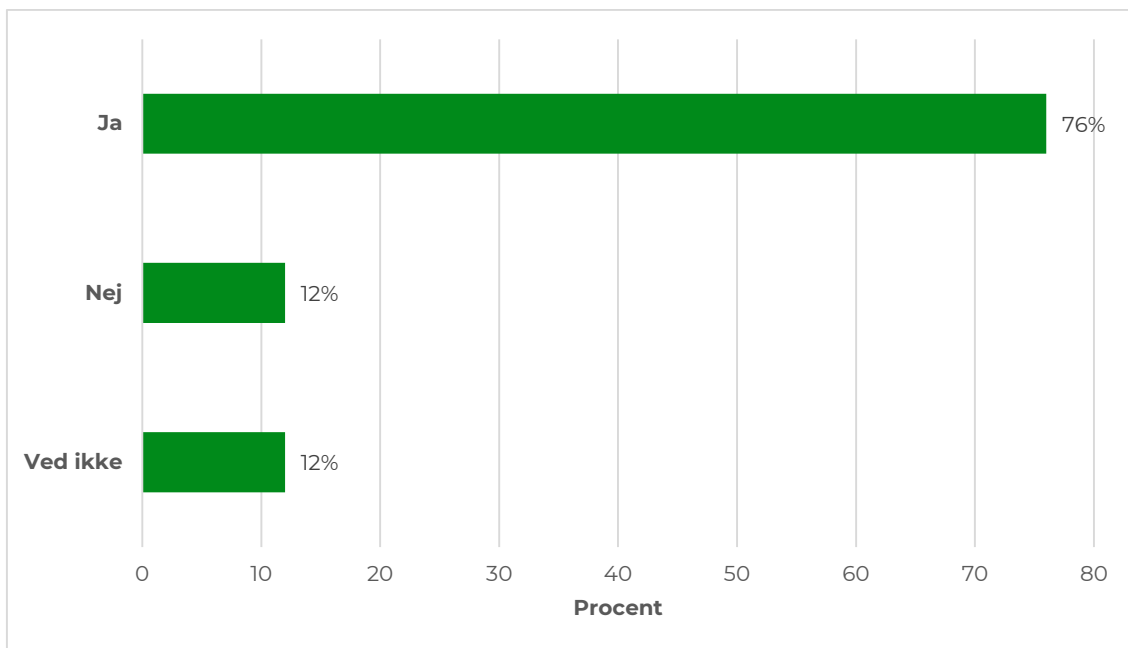
Vi har nogen elever, som ikke ville være med i et så stort arrangement, hvis det var med nogen, hvor de vil føle sig fremmede eller anderledes. Der er nogle, som havde et fysisk handicap, hvor man

kan se, at de er anderledes, men der var ikke nogen, der følte sig utilpasse. Det er en god oplevelse, at de er samlet så mange. De er lige og føler sig tilpasse.

Selv svarer eleverne som i nedenstående figur 6.

Figur 6: Svar på spørgsmålet: "Var det sjovt at være sammen med de andre elever?", procent.

Note: N=25

Andre kommentarer, som ikke er direkte relateret til nærværende afsnit, men som flere siger bidragede til oplevelsen, var "medarbejdernes" gode humør, service og venlige modtagelse.

6.3 Opsummering

Elevernes deltagelse i Special Skills-arrangementet har haft positiv indflydelse på deres motivation for uddannelse eller praktik efter udskolingen. Den positive indflydelse skyldes særligt, at eleverne er blevet engageret og involveret i aktiviteter, som enten har vækket en interesse eller præsenteret dem for uddannelsesmuligheder inden for deres allerede eksisterende interesser.

Special Skills-arrangementet – især stafetten – har været en essentiel del af, at eleverne har haft en god oplevelse. Særligt konkurrenceelementet har været medvirkende til at engagere de unge. For lærerne er det faktum, at arrangementet kun er til

unge med særlige behov, med til at skabe trygge rammer, hvor ingen føler sig utilpasse eller anderledes pga. deres særlige behov eller handicap.

7 Konklusion

Evalueringen af Special Skills-arrangementet har haft til formål at undersøge, hvorvidt arrangementet fungerer som et målrettet vejledningstilbud til unge med særlige behov. Konklusionen er, at arrangementet i stor grad lever op til dets målsætninger.

Special Skills-arrangementet udfylder den mangel, som dets initiativtagere søgte at udfylde; netop et målrettet vejledningstilbud til unge med særlige behov, som også er en god oplevelse.

Selvom arrangementet mestendels opfylder dets målsætninger, er der nogle opmærksomhedspunkter, som er værd at følge op på:

- Arrangementets strukturering ift. hvordan eleverne bliver præsenteret for stande og aktiviteter har stor betydning.
- Variationen i målgruppen unge med særlige behov, kan gøre det svært at favne alle.
- Der efterlyses mere inddragende formidling fx fra andre unge med særlige behov, som har afsluttet folkeskolen.